

استقبال اصناف از اقدامات شهرداری برای احیای بازار تبریز/ شهروندان مسئول، لازمه تحقق جوامع مدرن

پروژه های ویژه شهرداری برای احیای بخش های مختلف بازار تاریخی تبریز مورد استقبال گسترده اصناف و کسبه ی این مجموعه ی اقتصادی و تاریخی قرار گرفته است.

به گزارش شهربار، قدم زدن در بازار تبریز، چیزی شبیه قدم گذاشتن در تاریخ این شهر است. این را می توان از چشمان گردشگران و حتی مردم محلی خواند. گم شدن در بازار بزرگ تبریز، بیش تر از آنکه برای بازدیدکنندگان یک کابوس باشد، یک رویاست! بزرگ ترین بازار سرپوشیده جهان با وسعت یک کیلومتر مربع که در هر وجب آن، بخشی از تاریخ این شهر نهفته است.

بسیاری از گردشگران خارجی، دلیل حضور و بازدید خود از تبریز را صرفا حضور در این بازار بزرگ عنوان می کنند؛ و همین، دلیل کافی و بزرگی برای ارج نهادن به این داشته تاریخی، فرهنگی و اقتصادی در شهری است که به عنوان پایتخت گردشگری جهان اسلام در سال 2018 میلادی انتخاب شده است.

از بازار بزرگ تبریز، به عنوان موزه زنده هم یاد می شود؛ وقتی در بازارچه ها، دالان ها، تیمچه ها و سراهای آن قدم می گذاری، چنین تصور می کنی که لحظاتی پیش گذر کاروانی تجاری به اینجا افتاده است. کسی چه می داند شاید سال ها پیش در همین نقطه ای که تو قدم گذاشته ای، مارکوپولو، ژان شاردن، جاکسن یا دیگر جهانگردان بزرگ دنیا قدم گذاشته بودند.

از سال 89، بازار تبریز دیگر تنها متعلق به اصناف و کسبه و مردم تبریز نیست؛ از وقتی که این مجموعه به عنوان بزرگ ترین بازار سرپوشیده جهان در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شد، متعلق به تمام اهالی جهان است و در این میان تبریزی ها که همواره «سرمه چشم از غبار کفش مهمان می کنند»، مسئولیت حفظ و صیانت از این داشته تاریخی مهم را بر دوش دارند.

وقتی از حفظ و صیانت سخن می گوئیم، منظورمان نگهداری از حدود ۵,۵۰۰ باب حجره، مغازه و فروشگاه، ۴۰ گونه شغل، ۳۵ باب سرا، ۲۵ باب تیمچه، ۳۰ باب مسجد، ۲۰ باب راسته و راسته بازار، ۱۱ باب دالان، ۵ باب حمام و ۱۲ باب مدرسه است. این ها به صراحت می گویند که با کار سبلی مواجه نیستیم.

در طول سالیان متمادی هرچند بازار تاریخی تبریز از برهه های مختلف تاریخی جان سالم به در برده و همچنان به عنوان قلب تپنده این شهر پایدار مانده است، اما مشکلات و آشفتگی ها نیز همواره بوده و همچنان هستند. چه کسی یا چه کسانی مسئول حفظ بازار تبریز هستند؟ چه کسی وضعیت آشفتگی فیزیکی بازار را سامان می بخشد؟

وضعیت آشفتگی فیزیکی یعنی تمام کابل های برق درهم رفته که چشم و ذهن گردشگران را آشفته می کند، یعنی تمام کف بازار که باید یک نواخت و منظم باشد، بدون هیچ چاه و چاله ای، تمام دیوارهایی که باید جداره سازی شوند، یعنی تمام بازار تبریز که باید زیباتر شود.

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، و همچنین شهرداری تبریز به عنوان اصلی ترین متولیان بازار تاریخی تبریز، درباره حفظ، صیانت، ساماندهی و مرمت آن وظایفی بر دوش دارند. به عقیده مسئولان امر، برای آنکه بازار تاریخی تبریز به جایگاه اصلی و گذشته خود که قلب تپنده اقتصاد شهر و منطقه بود بازگردد، لازم است که کارهای زیرساختی در آن صورت بگیرد. محبوب تیزیاز، شهردار سابق منطقه 8 تبریز که متولی ساماندهی بخش بزرگی از بازار تاریخی تبریز بود، دی ماه سال گذشته از صرف 4 میلیارد و 200 میلیون تومان هزینه برای احیا و مرمت بازار تبریز خبر داده بود.

حال باید دید دقیقا کدام بخش ها از بازار تاریخی تبریز حال خوب را با کف سازی و جداره سازی تجربه می کنند.

شهرداری تبریز در مسیر مرمت و احیای بازار تبریز

شهرداری کلانشهر تبریز با اختصاص اعتبارات ویژه، در مسیر مرمت و احیای بازار بزرگ تبریز گام برداشته و در این میان، شهرداری منطقه 8 مأموریت این پروژه های مهم را بر عهده گرفته است. ایرج شهینباهر، شهردار کلانشهر تبریز در بازدیدهای متعدد و مکرری که از بخش های مختلف بازار تبریز داشته است، بر اهمیت این داشته تاریخی و فرهنگی تاکید کرده است. شهردار کلانشهر تبریز در یکی از بازدیدهای خود از بازار تاریخی تبریز گفته بود: «شهرداری تبریز علی رغم این که متولی اصلی بازار نیست، اما مصمم است با همکاری میراث فرهنگی و حمایت مدیریت استان، حضور موثر در تقویت و تحکیم بازار داشته باشد. رضا پاک نهاد، شهردار منطقه 8 تبریز نیز در گفتگو با شهریار می گوید که 10 هزار و 450 متر مربع کف سازی در سال 96، و 1 هزار و 875 متر مربع کف سازی در سال 97 تا اکنون توسط شهرداری منطقه 8 تبریز در بازار تبریز انجام شده است. شهردار منطقه 8 تبریز تصریح می کند: «1.5 میلیارد تومان در سال 96 و 97 برای کف سازی بازار تبریز و 1 میلیارد تومان نیز برای جداره سازی بازار تبریز در سال گذشته هزینه شده است». پاک نهاد می افزاید: «70 درصد از کارهای عمرانی بازار تبریز انجام شده و بخش هایی که مانده باید توسط میراث فرهنگی سبک سازی شود».

احیای بازار تبریز نیازمند مشارکت عمومی است

گرچه اقدامات شهرداری در بازار تبریز، این سرمایه‌ی مهم اقتصادی، تاریخی و فرهنگی ثبت شده در میراث جهانی یونسکو را در مسیر توسعه قرار داده اما تداوم این مسیر به همیاری و همکاری شهروندان مسئول نیازمند است؛ چراکه حفظ و نگه داری از اقدامات انجام شده از وظایف مهم شهروندان و اصناف و کسبه بازار به شمار می‌آید. به اعتقاد کارشناسان، مشارکت همگانی در حفظ این مجموعه ارزشمند تاریخی و فرهنگی، زمانی اتفاق می‌افتد که اهالی و شهروندان نسبت به بازار احساس مسئولیت داشته باشند. در اقدامات اخیر که توسط شهرداری منطقه برای کف سازی و جداره سازی انجام شده، همیاری و همکاری مادی و معنوی اصناف و کسبه بازار نیز دخیل بوده است و به گفته مسئولان شهرداری منطقه 8، همین موضوع باعث شده حالا اهالی، «بازار را از آن خودشان بدانند و با چنگ و دندان از آن مراقبت کنند»

ابراز رضایت هیئت امنای اقدامات شهرداری تبریز برای احیای بازار

پورزال، عضو هیئت امنای بازار تبریز و از اصناف بازار قندفروشان ضمن ابراز رضایت از اقدامات شهرداری تبریز درخصوص کف سازی و جداره سازی بازار تبریز به خبرنگار شهریار می‌گوید: «اقداماتی که برای احیا و مرمت بازار تاریخی تبریز صورت گرفته واقعا عالی و تاثیرگذار است و این را می‌توان از زبان گردشگران هم شنید». او درخصوص ضرورت احساس مسئولیت بازاریبان برای حفاظت و صیانت از کف سازی‌ها توضیح می‌دهد: «برای بازاریبان، بازار از خانه‌شان مهم‌تر است و هرکس باید با رجوع به وجدان خود کارهایی از قبیل آوردن ماشین به محوطه بازار را انجام ندهد». محمد تقی شهری، از دیگر اعضای هیئت امنای بازار تبریز در گفتگو با شهریار شرح می‌دهد: «اینکه برای ورود خودرو مانع‌هایی موقت گذاشته شده کاری بسیار تحسین برانگیز از سوی شهرداری تبریز است اما باید برای عدم ورود موتورهای نیز فکری کرد».

او می‌گوید: «باید قبل از هرکاری فرهنگ سازی کرد. باید به اهالی بازار یادآور شود که این محیط تاریخی و اقتصادی متعلق به خودمان است و باید در حفظ آن کوشا باشیم». شهرداری پیشنهاد می‌کند: «برای موضوع فرهنگ سازی بهتر است دستگاه‌هایی مثل شهرداری ورود کنند و با برگزاری جلساتی مستمر از چگونگی برخورد با مسافران و چگونگی حفظ میراث بازار سخن بگویند».

این عضو هیئت امنای بازار تاریخی تبریز همچنین خبر می‌دهد: «همچنین اخیرا شاهد اقدامی تحسین برانگیز از سوی آتش نشانی بودیم و آن نصب 40 کیپسول آتش نشانی در سطح بازار بود. همچنین طی صحبت‌هایی که شده قرار است باربران بازار ساماندهی شوند و همه این‌ها باعث می‌شوند حال بازار تبریز روز به روز بهتر شود».

حال موضوعی که از اهمیت زیادی برخوردار است، آینده بازار تبریز است؛ اینکه در ماه‌ها و سال‌های پیش رو، چقدر حال بازار تبریز خوب‌تر می‌شود و تیمچه‌ها و دالان‌های آن همچون دستانای مهربان آغوش بازار را برای حضور مهمانان داخلی و خارجی می‌گشایند.

فریدون بابایی اقدم، رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تبریز در گفتگو با شهریار می‌گوید: «بحث ساماندهی فیزیکی بازار سرپوشیده تبریز که شامل راسته‌ها، کاروان‌سراها، تیمچه‌ها و... می‌شود، از زمان شورای چهارم شهر تبریز مطرح بود و در بودجه‌های سالیانه لحاظ می‌شد»

او می‌گوید: «برای آغاز عملیات اجرایی بحث زیرساخت‌ها مطرح بود که باید آب و فاضلاب و برق ساماندهی می‌شد و سپس وارد کف سازی و جداره سازی می‌شدیم».

بابایی اقدم با بیان اینکه هرچند موضوع مرمت بازار سرپوشیده تبریز جنبه فیزیکی و مادی دارد اما تبعات فرهنگی و معنوی زیادی را نیز در پی دارد، می‌گوید: «سال‌هاست شاهد آن هستیم که بازار تاریخی تبریز کانون فرهنگی شهر شده است و این را می‌توان از مناسبت‌های مذهبی که در طول سال در بازار برگزار می‌شود فهمید».

او توضیح می دهد: «در بحث گردشگری نیز بازار تاریخی تبریز از اهمیت بسیاری زیادی برخوردار است و یکی از نقاط کلیدی مناطق گردشگری شهر به حساب می آید. حتی یکی از دلایل انتخاب تبریز به عنوان پایتخت گردشگری کشورهای اسلامی، همین بازار سرپوشیده و تاریخی آن بود و همه این ها بیانگر آن هستند که باید برای مرمت بازار، اهتمام ویژه ای داشته باشیم».

رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تبریز خبر می دهد: «در بودجه سال 97 که با محوریت رویداد «تبریز2018» تنظیم شده، 5 یا 6 مسییر گردشگری تعریف شده است که همه آن ها به بازار تاریخی تبریز ختم می شوند. در تنظیم بودجه نیز احیا و مرمت بازار تاریخی تبریز را به شکل ویژه ای در نظر گرفته ایم»

او با تقدیر از همکاری و همیاری کسبه و اصناف بازار تاریخی تبریز در مرمت بازار، می گوید: «وقتی به شهرهای موفق جهان در عرصه گردشگری توجه می کنیم، می بینیم که برای یافت تاریخی خود اهمیت ویژه ای قائل هستند و برای ورود خودرو به آن مناطق قوانین خاصی اعمال می کنند. برای تحقق این امر در خصوص بازار تاریخی تبریز، همت مدیریت شهری و مردم و اصناف و کسبه بسیار ضروری است»

انتخاب تبریز به عنوان پایتخت گردشگری جهان اسلام در سال 2018 میلادی، هرچند بسترهای خوبی برای معرفی ظرفیت های این کهن شهر در سطح جهانی فراهم می سازد اما ضرورت هایی را نیز برای آماده سازی زیرساخت های این شهر به عنوان یک شهر جهانی می طلبد. چه چیزی می تواند از این بهتر باشد که به سازی زیرساخت های تاریخی شهر را از بازار تبریز شروع کنیم؛ جایی که یکی از دلایل مهم برای انتخاب شهرمان به عنوان پایتخت گردشگری جهان اسلام به شمار می آید. اما بی شک برای اینکه بازار تبریز در مسیر توسعه قرار بگیرد باید علاوه بر مسئولان دلسوز، شهروندانی مسئول داشته باشیم.